

בס"ד כג' סיון ה'תשע"ז
 הדלקת נרות - 19:29
 צאת השבת - 20:21
 רבנו תם - 21:17
שעון קיץ - לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שבע עשרה - עלון מס' 870
 @ השבת "מברכין". ר"ח תמוז יחול בימים **שבת וראשון** הבע"ט. יחדשהו הקב"ה לטובה ולברכה לששון ולשמחה לישועה ולנחמה, לפרנסה ולכלכלה ולבשורות טובות, אכ"ר.
 @ ביום שלישי כ"ו סיון הילולת התנא **יונתן בן עוזיאל** זע"א.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובפרט לאברהם יגל בן רעות

מפ"ד: "וישלה יהושע" (יהושע ב')
 מרתק - ראו בעמוד 2
סיפור מההפטרה

פרשת שלח-לך

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה להשתתף בסעודה הרביעית בבית הכנסת "אוהל-מועד"

מלנייני הפרשה:
 < ה' נתן אישור למשה לשלוח מרגלים לבדוק את ארץ ישראל.
 < המרגלים שבים לאחר ארבעים יום ונושאים עימם מפירותיה המשובחים של ארץ ישראל.
 < המרגלים מספרים למשה ולכל ישראל על הארץ ויושביה ומוציאים את דיבתה.
 < בני ישראל מורדים בה', מתלוננים ואינם רוצים לעלות לארץ ישראל.
 < משה מתפלל לה' כדי שישלח לבני ישראל.
 < ה' גוזר על כל הבוגרים מבני ישראל שימותו במדבר, פרט לפלג ויהושע שלא חטאו.
 < "שלח לך אנשים ויחירו את ארץ כנען" (יג,ב)
 < "ויחירו" הוא גם מלשון "ויחירו" - התרת קשר. ארץ-ישראל הייתה קשורה, כפותה ונתונה בידי שבעה עמים, והמרגלים, בהליכתם בה, היו צריכים להתיר את הקשר הזה.
 < "לתור את הארץ" (י"ג ט"ו)
 ההבדל בין לתור ולרגל הוא: שהבא **לתור** בארץ כוונתו לראות את טובה וליהנות ממנה. כנאמר: "לתור להם מנוחה" (במדבר י'), "לתור לכם מקום לחנותכם" (דברים א') "ולתור וביקש חכמה" (קהלת ז'). ואילו הבא לארץ **לרגל**, כוונתו למצוא בה דברים **שלא בטובתה**, כמו: "מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם" (בראשית מ"ב) "וירגל בעבדכם אל אדוני" (שמואל ב' ט').
 < "ואלה שימותם... אלה שימותם האנשים אשר שלח משה לתור הארץ"
 תמה הריב"א: הלא נאמר "ואלה שמותם" אי"כ למה כתוב שוב "אלה שמות האנשים"? ותירץ בשם רבינו משה מקוצי: התורה באה להדגיש "אלה שמות האנשים", שלא שינה משה שמותם ורק יהושע שינה.
 < "וראיתם את הארץ מה היא"

מלנייני הפרשה:
 < ה' נתן אישור למשה לשלוח מרגלים לבדוק את ארץ ישראל.
 < המרגלים שבים לאחר ארבעים יום ונושאים עימם מפירותיה המשובחים של ארץ ישראל.
 < המרגלים מספרים למשה ולכל ישראל על הארץ ויושביה ומוציאים את דיבתה.
 < בני ישראל מורדים בה', מתלוננים ואינם רוצים לעלות לארץ ישראל.
 < משה מתפלל לה' כדי שישלח לבני ישראל.
 < ה' גוזר על כל הבוגרים מבני ישראל שימותו במדבר, פרט לפלג ויהושע שלא חטאו.
 < "שלח לך אנשים ויחירו את ארץ כנען" (יג,ב)
 < "ויחירו" הוא גם מלשון "ויחירו" - התרת קשר. ארץ-ישראל הייתה קשורה, כפותה ונתונה בידי שבעה עמים, והמרגלים, בהליכתם בה, היו צריכים להתיר את הקשר הזה.
 < "לתור את הארץ" (י"ג ט"ו)
 ההבדל בין לתור ולרגל הוא: שהבא **לתור** בארץ כוונתו לראות את טובה וליהנות ממנה. כנאמר: "לתור להם מנוחה" (במדבר י'), "לתור לכם מקום לחנותכם" (דברים א') "ולתור וביקש חכמה" (קהלת ז'). ואילו הבא לארץ **לרגל**, כוונתו למצוא בה דברים **שלא בטובתה**, כמו: "מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם" (בראשית מ"ב) "וירגל בעבדכם אל אדוני" (שמואל ב' ט').
 < "ואלה שימותם... אלה שימותם האנשים אשר שלח משה לתור הארץ"
 תמה הריב"א: הלא נאמר "ואלה שמותם" אי"כ למה כתוב שוב "אלה שמות האנשים"? ותירץ בשם רבינו משה מקוצי: התורה באה להדגיש "אלה שמות האנשים", שלא שינה משה שמותם ורק יהושע שינה.
 < "וראיתם את הארץ מה היא"

פינת הניבים והפתגמים
לא טמן ידו בצלחת = לא ישב בחבוק ידים.
צלחת = כיס בגד.
דוגמה: בחודש יולי שנת 1974, לאחר שורת פגועים ב"שובי הצפון, הוקם "המשמר האזרחי", לא טמנתי ידי בצלחת והצטרפתי אליו.
מקור: טמן עצל ידו בצלחת, גם אל פיהו לא ישיבנה (משלי יט, כד). (ניבונכו)

3 פעמים כתוב בתורה "וראיתם" לרמז על המאמר "דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון". "וראיתם על האבנים", רמז מאין באת. "וראיתם את הארץ מה היא", רמז לאן אתה הולך. "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'", רמז לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון.

הסינו משל מדד עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"בניד בשחילי זחיים" - חינוך אימה יתרה

במסכת גיטין דף ו' אמר רב חסדא: לעולם אל יטיל אדם אימה יתרה בתוך ביתו וכי'. ומבאר שם אף שמטרתו להוכיח, אסור שיהא על ידי אימה יתרה, בין על ידי הכאה ובין על ידי צעקה, שזה גורם לנזקים ופחדים, ואף הצעקה גורמת נזק גדול. ועוד שזה גורם לילד לשקר, שהרי אם יאמר את האמת שלא למד או שלא התפלל או שלא בירך וכדומה, יודע שיענש הרבה, ומהפחד הוא מעדיף לשקר, ואף הוא יכול לחלל שבת חס ושלום, כגון שלא הספיק לעשות את מה שמוטל עליו לפני כניסת השבת, שהרי יודע שאביו יכעס עליו מאד ויענישו. ומשמע שאין להטיל אימה יתרה בתוך ביתו, אבל קצת אימה צריך, שאם האב והאם מוותרים על כל דבר, בטל החינוך והילדים לא יהיו ממושמעים להורים. צעקות וזניפות או איומים חשוב אימה יתרה, ולפעמים זה מזיק יותר ממכות. וצריך להגיב בחומרא רק על הדברים החמורים שעשה הילד, ולהעלים עין משאר דברים קטנים וטפלים.

"ישם ראינו את הנפילים בני עמק..." - ר"ת נגע רע - נפילים, ג-גיבורים, ע-ענקים, כ-רפאים, ע-עמלקים. **נפילים**: מאילו המלאכים שנפלו מקדושתם, בדרך אנוש וחשקו בבנות הארץ. ומהם נמשכו נשמות הערב רב הנואפים. ונקראו "נפילים" שהפילו עצמם מקדושתם, ואין להם חלק לעולם הבא. **גיבורים**: אלה סוג הערב רב המורדים במקום ברוך הוא, כדור הפלגה. ונקראו "גיבורים" כי הם **מגבירים את הטומאה בעולם**. **ענקים**: אלה ערב רב המזלזלי בתלמידי חכמים ומבזים את לומדי התורה. ונקראים "ענקים" שתלמידי החכמים נקראים: "ענקים לגרורותיך" (משלי א', ט'). הענקים והרפאים, שקולים שניהם ושווים בחטאם. **רפאים**: סוג ערב רב שכשוראים שישראל בסכנה עוזבים את העניין ולא רוצים להטות שכם, אף על פי שיש להם היכולת. הם עוזבים את התורה והעוסקים בה לעשות טובות לאומות העולם ונקראים "רפאים" שכיוון **שמרפין ידיהם** של ישראל מן התורה. **עמלקים**: נחשב על פי הזוהר כערב רב מספר אחד, ומקורו הוא מן הגויים המצירים לישראל, הם "המתיהדים" הנכנסים בדת אחרית ומחלישים את העם.

כל הישועות והברכות כל-לאור ואסתה שירעבי שתרומו לסעודה הרביעית בלויין זכות מרן **עובדיה יוסף** זצ"ל לרפואתם והצלחת כל ילדיהם שיתברכו בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, בפרנסה טובה, וחיים טובים ומאושרים וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם. לרפואת **אסתה** בת חנה מנב"ת להבדיל לעיני **עופר** בן **סעיד** ז"ל

רפואה שלימה כלובה בכורי בת מרים הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה ושס"ה גידיה רפואת הנפש ורפואת הגוף ולשנים רבות עם בעלה **ניסים**

נשארנו מקומות אחרונים לנסיעה ליום האזכרה של הראשלי"צ הרה"ג **מרדכי אליהו** זצוק"ל בהר המנוחות בירושלים ביום ראשון כד' בסיון (17-18-06 למניינם) כולל **"יקבר רחל"** **054-8536636** כל הקודם זוכה

רפואה שלימה להנה דיוידי בת שרה הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה ושס"ה גידיה רפואת הנפש ורפואת הגוף ולשנים רבות עם בעלה **משה**

שיעור התורה הגדול בתבל ארגון **"אברהם יגל"** משדר בלויין **בכל מוצאי שבת** את שיעורו של **הראשון לציון** הרה"ג **יזחק יוסף** שליט"א בבית הכנסת **"אוהל מועד"** בשעה **21:30** השיעור יוקרן על גבי **מסך ענק**. בע"ה תתקיים **סעודה רביעית**, בחסות **"בית הלחם"**

קול יוסף וקול אהנה, **קול חנון וקול אלה** מזל טוב ואיחולים לבניי **משיה** ו**מיריה** מורד"ו הי"ו יעקב-חיים ושושנה **ברא"ל** לנישואי **אביעד-זיסים** עם **שיראל** יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. **"ענני הגפן בענני הגפן דבר נאה ומתקבל"**

תודעת אהנה התיכילים לילדים עם הרב **אפרים באבאי** הי"ו **כל שבת בשעה 16:00 בבית המדרש החדש** בבית הכנסת **"אוהל מועד"** רח' הנשיאים 3, **יבנה** הפתעות, פרסים וכיבוד **ahnas ikas תפארת אהנה**

קול יוסף וקול אהנה, **קול חנון וקול אלה** מזל טוב ואיחולים לבניי **שימשון** ו**סמדר** כהן הי"ו **שמעון** ו**נאוה** תורג' מן הי"ו לנישואי **ז'א** עם **ע'מית** יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. **"ענני הגפן בענני הגפן דבר נאה ומתקבל"**

כל הישועות והברכות כ'משיה ו**רחל** **ז'חמיאס** שתרומו לסעודה הרביעית בלויין זכות מרן **עובדיה יוסף** זצ"ל לרפואתם והצלחת כל ילדיהם שיתברכו בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, בפרנסה טובה, וחיים טובים ומאושרים וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם. לרפואת **פריחה** בת **סולטנה** להבדיל לעיני **אפרת-דליה** בת **פריחה** ז"ל

לעיני הצנועה והענוה **אפרת-דליה** בת **פריחה** שתח"י כח' סיון פקידת שנתה שתמליץ טוב בעד משפחתה

לעיני הצנועה והענוה **חיים אלקובי** בן **דוד** ז"ל ביום ראשון פקידת שנתו שימליץ טוב בעד משפחתו

לעיני הענוה והצנועה **נזימה אלדד** בת מרים ז"ל האזכרה **תקיים א"יה** ביום **שלישי כו' סיון** 18:00 - עליה לבית העלמין 19:15 - מנחה, דברי תורה, ערבית וסעודה בבית המנוחה מבצע קדש 33, יבנה

סרכת והצ'חה כ'אסף ואירטל מוסאי שיזכו בפרנסה טובה, רפואה שלימה וברכה לכל ילדיהם ומשפחתם, יתגשמו כל משאלות ליבם לטובה ולברכה וירונו נחת ושלווה מכל יוצאי חלציהם.

סרכת והצ'חה כ'תומבר וכל'בזי **אמוז'ב** לרגל נישואיהם. יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. **"ענני הגפן בענני הגפן דבר נאה ומתקבל"**

שבת שלום ומבורך

רפואה שלימה והחלמה מהירה :		לעילוי נשמת :	
שלמה לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו ישראל פרג'י רפאל בן מרים הי"ו נהוראי-חנניה בן דינה ומיכאל הי"ו באבאי באבאי בן מורודי הי"ו יהונתן אריאלי בן שרה הי"ו סיגלית סמדר בת דינה מנב"ת	אברהם-יגל בן דעות הי"ו ניסים דיוידי בן שרה הי"ו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת נעימה שלומזדה בת מרים מנב"ת חנה דיוידי בת שרה מנב"ת דינה מוסאי בת חנה מנב"ת לידה הרוני בת מרי מנב"ת דליה נסימי בת גורג'יה מנב"ת	מנשה אגדי בן טובה וראובן ז"ל נחמיה יוס-טוב בן טאוס ושולם ז"ל רבקה ישראל בת ברוד ז"ל אמיל גרינברג בן דינה ז"ל רוזה אייל בת שרה ז"ל אסתה אמיתי בת נרגיס ז"ל רינה עדיקה בת חסינה ז"ל אסתה אביבה בת יקות ז"ל	מרדכי לארי ז"ל בן שלמה ושרה שיחיו

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

חציצה בנטילת ידיים – לאק, בצק ועוד

שאלה : האם אפשר ליטול ידיים, כאשר מתחת לצפרניים יש שאריות של פלסטלינה או בצק?

תשובה : אסור שיהיה דבר החוצץ (מפריד) בין היד לבין המים בשעת הנטילה. ולמדנו שיש בענין זה הבדל, שאם הדבר החוצץ נמצא ב”רוב” היד, הרי שבכל מקרה הוא חוצץ בנטילת ידיים. אבל אם הדבר החוצץ אינו נמצא אלא רק ב”מיעוט” מהיד, אין הוא חוצץ, אלא בתנאי שדרך רוב האנשים להקפיד על דבר כזה שלא ישאר על היד. וכעת נבאר את הדברים יותר.

לכלוך שהוא מאוס מאד

לכלוך שהוא מאוס מאד, כגון צואה או בוץ, והוא נמצא תחת הצפורן, הרי הוא חוצץ בנטילת ידיים בכל מקרה. והטעם הוא, משום שרוב בני האדם מקפידים מאד שלא יהיה תחת צפורניהם לכלוך כזה. ולכן, מי שנטל את ידיו והיה לכלוך מאוס כזה תחת צפורניו, צריך לחזור וליטול את ידיו לאחר שינק את צפורניו. (משנה ברורה, סימן קסא סעיף קטן ב)

לכלוך שאינו מאוס ”כנגד הבשר” ו”שלא כנגד הבשר”

אבל לכלוך שרגילים בני האדם שהוא נמצא תחת הצפורניים, ולא מקפידים כל כך לנקותו בכל פעם, אז הדבר תלוי: אם אותו לכלוך נמצא ”כנגד הבשר”, אין הוא חוצץ בנטילת ידיים, אבל אם הוא ”שלא כנגד הבשר”, הרי הוא חוצץ בנטילת ידיים.

בצפורן, ישנו חלק שהוא צמוד לבשר האצבעות, ויש חלק העודף מעט ממנו, והוא עובר את הבשר. ואותו חלק שעובר את הבשר, יש לנקותו לפני נטילת ידיים, אבל החלק הדבוק לבשר, שיש בו מעט לכלוך, אין צריך לנקותו, משום שאין דרך בני אדם להקפיד ולנקות בכל פעם לכלוך זה מפני שהדבר כרוך בצער ומאמץ רב.

בצק או פלסטלינה

וכל זה לענין לכלוך הרגיל להיות בצפרניים. אבל לכלוך שהוא בצק, כגון אשה שלשה בצק ללחם וכדומה, או אדם שהתעסק בפלסטלינה, דרך בני אדם להקפיד עליו ולהסירו. ולכן הוא חוצץ בנטילת ידיים בכל מקרה. (שלחן ערוך סימן קסא)

ולסיכום : לכלוך הנמצא תחת הצפורן, אם הוא לכלוך שדרך להסירו, כגון שאריות של בצק, או פלסטלינה, או דבר מאוס מאד, לעולם הוא חוצץ בנטילת ידיים.

אבל לכלוך רגיל הנמצא תחת הצפורן, אם הוא נמצא על הצפורן במקום שהצפורן דבוקה לבשר האצבעות, אין הוא חוצץ, כי אין דרך רוב בני האדם לנקותו. ואם הוא נמצא על הצפורן בחלק שעובר את הבשר, יש לנקותו לפני הנטילה. (ובדיעבד, שלא ניקה את צפרניו מהלכלוך הרגיל, בזמניו שלא מקפידים כל כך לנקות את הצפרניים, לכלוך זה אינו חוצץ בנטילה למי שאינו מקפיד לנקותו. ראה בהלכה ברורה חלק שמיני עמוד רכז). אבל בצק וכדומה, לעולם הוא חוצץ בנטילת ידיים.

שאלה : האם הלאק הוא דבר החוצץ, או שאינו חוצץ?

כל זמן שהנשים חפצות בקיומו, שהוא אינו שבור מרוב זמן שעבר עליו, אינו חוצץ בנטילת ידיים, ואף לכתחילה רשאית האשה ליטול ידיה עם הלאק.

ובודאי שלגבי טבילת אשה, עליה להזהר לכתחילה להסיר את הלאק מצפורניה, משום שלענין זה נהגו בנות ישראל שלא יהיה עליהן שום דבר החוצץ. אפילו אם מן הדין אינו חוצץ. ורק בדיעבד, אם ברצונה לטבול דוקא בצורה כזו, אנו מרשים לה לטבול כך כפי שהורה בזה מרן רבינו עובדיה יוסף זצ”ל.

ולסיכום : אשה שיש לאק על צפורניה, רשאית ליטול את ידיה עם הלאק, כל שהיא חפצה בקיומו, ואינה רוצה להסירו.

הידעת ? סיפור מההפטרה הפטרת שלח לד: מפטירין יהושע פרק ב'

פרשתנו עוסקת בשליחת המרגלים לתור את הארץ. עם ישראל מבקש ממושה לשלוח מרגלים כדי לראות את הארץ: ”הטובה היא אם רעה, החזק הוא הרפה”, כמו שנאמר בספר דברים (פרק א' כב). כאשר משה מוכיח את העם לפני מותו ”ותקרבון אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ”. משה מתיעץ עם הקב”ה, וה' אומר למשה שאינו מעוניין בשליחת המרגלים ורומז למשה שירוויח מזה כי ”האדם רואה לעיניו וה' רואה ללב”, שאחרי החטא משה יאריך ימים עוד 40 שנה עד שיכנסו לארץ.

בהפטרה : ממש לפני כניסתם של עם ישראל לארץ ישראל, יהושע שולח 2 מרגלים ליריחו כדי לבדוק את ה”דופק” של העם היושב בארץ, וכיצד ניתן לכבוש בקלות את הארץ. השוני בין משה ליהושע שמושה שלח בגלוי והעם עוקב ומודע לכל המתרחש עם המרגלים, לעומת זאת אצל יהושע אין העם מודעים לכך ששלחו המרגלים לתור את הארץ. שנאמר ”וישלח יהושע בן נון שנים אנשים מרגלים חרש לאמר” פירוש בצנעה בסתר שאיש לא ידע (ת. יונתן), דבר הסמוי מן העין יש בו ברכה. דבר אחר ”חרש” מלשון חרשים ולא נבחרו העם ובכך לא יבחינו שאתם מרגלים. לפי פרוש רש”י יהושע שלח את המרגלים בתוך ימי האבל על משה רבנו. והחשבון כך משה מת בז' באדר כידוע, וימי אבל משה היו 30 יום ”ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלושים יום ויתמו ימי בכי אבל משה” (דברים לד' ח'). ז”א ב- ו' ניסן הסתיים האבל, וב- י' ניסן עברו את הירדן ”והעם עלו מן הירדן בעשור לחודש הראשון ויחנו בגלגל בקצה מזרח יריחו” (יהושע ד' יט') ביחד יוצא ל”ג ימים. המרגלים הלכו מהלך יום אחד עד שהגיעו לבית של רחב, ישנו לילה אחד, והתחבאו 3 ימים מפני שלוחי המלך וחזרו יום אחד בשה”כ 5 ימים נוריד מ- י' ניסן 5 ימים יוצא שיצאו למשימה בימי אבל על משה רבנו. בהמשך רחב מחביאה את המרגלים בעלית הגג ”ותקח האשה את שני האנשים ותצפנו” ”ותצפנו” הרד”ק מפרש: בלשון יחיד כלומר כל אחד לבדו כדי שלא יכירו מקומם. ובדרש ”אלו שני המרגלים היו כלב ופנחס ולא הכירוהו ולא ראוהו לפי שהיה מלאך” ולכן כתוב בלשון יחיד שהצפינה את כלב בלבד. ואז רחב הורידה אותם בחבל מחוץ לחומה וביקשה שיעשו לה טובה להציל אותה ואת משפחתה כי ידעה שה' נתן את פחדו ומוראו על יושבי ארץ ישראל מפני עם ישראל ”ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן ה' לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלנו וכי נמוגו כל יושבי הארץ מפניכם”. נתפלל שה' יפיל את אימתו על הגויים וישמרנו אמן. (בברכת השם ג.י.פ.)

" ואבותינו סיפרו לנו "

מנה אחת של צער

שש שנים עבד יהושע בהנהלת חשבונות והיה מסור מאוד לעבודתו. יום אחד הגיש לו המנהל מכתב פיטורין כשהוא מסביר לו שהוא אינו מפוטר בגלל שהם אינם מרוצים, פשוט... יש קיצוצים ומספיק להם מנהל חשבונות אחד.

בתחילה היה יהושע אופטימי אבל לאט גילה כי לא קל למצוא עבודה חדשה. יהושע לא שקע בעצמו, הוא הציע פה וחיפש שם, ביקש וברר. ובינתיים חלפו להם ארבעה חודשים ושום הצעה רצינית לא הסתמנה באופק. דבורה רעייתו ידעה שהיא צריכה להיות הגב החזק, המאמינה והמעודדת שבעזרה הכל יסתדר והי' יעזור.

בוקר אחד נקשה השכנה על דלת ביתה, "את לא נראית טוב" אמרה, "עליך לצאת קצת, להתאוורר".

"את צודקת" השיבה דבורה. "אולי תצאי אהה"צ לקניות, מה דעתך?" הציעה השכנה. "זה רעיון טוב, יש דברים שאני זקוקה להם, אבל להיסחב עם חמישה קטנים ברחוב, לא במיוחד קורץ ליי" השיבה דבורה.

"תשאירי את הילדים אצלי ואת תצאי קצת" אמרה השכנה ונפנפה באצבעה באיום רב רושם. דבורה חייכה, כמה טוב שיש מישהי שמבינה אותה, אולי היא באמת תעשה כעצתה ותצא לשעה-שעתיים, תתאוורר קצת ותשוב עם כוחות רעננים הביתה. אחרי שעה וחצי היא חזרה, וכולה תודה. האוורור עשה את שלו ונתן לה יותר כח, אורך רוח וסבלנות לנשום עמוק.

כשפתחה את דלת הבניין ראתה את השכנות משוחחות במדרגות וכן את שולמית שכנתה "שלום, סוף סוף חזרת, כל הכבוד לך, זה אומץ של ממש להשאיר חמישה ילדים בבית של שכנה ולצאת אהה"צ, מה אני אגיד לך?" קראה שלומית בקול גבוה. "אני אף פעם לא עושה כאלו דברים, וזה לא הוגן להעמיס את הילדים על מישהי אחרת, בשביל זה צריך אומץ של ממש". דבורה לא ענתה ושלומית פירשה את השתיקה כהתנשאות "טוב, אחת שמרשה לעצמה לצאת אהה"צ מהבית לא צריכה לדבר עם כל אחת, בודאי שלא עם פשוטה כמוני..." הפטירה.

לפתע התעשתה השכנה ממול: "אבל לא היה לי קשה, הילדים של דבורה נהדרים, והם כבר אכלו ארוחת ערב..." דבורה הודתה לה בניד ראש, היא הרגישה שאם תפתח פיה לומר משהו תזלוגנה להן הדמעות. השחרור וההתרעננות התפוגגו והקושי והכאב גאו בתוכה. היא השכיבה את ילדיה כאובה וממורמרת מחכה לרגע בו ישרור סוף סוף השקט, ומחכה לבעלה שיגיע אז תוכל לפרוק בפניו את צערה.

"לא, היא לא תספר דבר מכל מה שקרה היום במדרגות, איך שהשכנה לגלגה וצחקתה", הרהרה, ומנגד לחש לה קול פנימי כעוס: "מה פתאום שלא תספרי? היא הציקה לך, את לא השבת, זו כשלעצמה מצווה, עכשיו לפחות תרגעי קצת, תספרי ויקל לך...", "את אולי לא חייבת" השיב הקול השני "אבל יש לך עכשיו הזדמנות לאסוף עוד זכות, ואתם כ"כ זקוקים עכשיו לזכויות" מלחמה ניטשה בתוכה. לאחר שעה שב בעלה, היא קיבלה את פניו בחיך. הוא התעניין איך עבר היום והאם היציאה שיחררה אותה והטיבה עימה. והיא השיבה שבי"ה, עכשיו הרבה יותר קל לה, למרות שהמילים עמדו וביקשו לפרוץ החוצה.

בבוקר בשעה 8:50 כשעמדה לצאת נשמע צלצול הטלפון. היא ניגשה להרים. "מדברים פה מחברת התיירות, רצינו לשוחח עם יהושע בקשר למועמדות שהגיש לניהול החשבונות, שמענו עליו המלצות חמות היינו מעוניינים להפגש איתו". דבורה הבטיחה בהתרגשות שתמסור את הפרטים לבעלה והוא יחזור אליהם.

ליבה הלם בהתרגשות ובאותו רגע הרגישה שאילו רק היתה יכולה, היתה מבקשת מהשכנה הדוקרנית שלה עוד מנה אחת של צער. ("קרבני")

"בזכות ברכת המזון"

היה זה אברך בן תורה שנצרך לאחת הספריות הכלליות כדי לעיין בספר עתיק הנמצא שם. הוא שיער שהעיון בספר יקח לו שעות אחדות ולפיכך לקח לעצמו כריך. לא שהוא זקוק לכריך כל כמה שעות אלא שכך הכניס בלבו בורא עולם לראשו.

הוא הגיע לספריה, קיבל את הספר ושקע בעיון. לאחר כמה שעות, כשנזכר בכריך שהביא, נטל ידיו, ברך ואכל ולבסוף ברך ברכת המזון בדקדוק ובהתלהבות.

הוא לא שם לב שהספרנית, נערה חילונית, צופה בו כל הזמן.

מלכתחילה כאשר נטל את ידיו, כבר עקרה רגליה לגשת להעיר לו כי על פי התקנון אסור לאכול בספריה, אולם משום מה עמדה. כעת לאחר שסיים את ברכת המזון, קמה וניגשה אליו. "שתי הערות יש ליי", אמרה:

"א. אסור לאכול באולם זה." האברך התנצל שלא ידע על כך.

"ב. אני מבית דתי ומכירה את נוסח ברכת המזון שהוא "שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד" ואילו אתה אמרת "שלא נבוש ולא נכשל לעולם ועד".

למה שיניתי? - כך שאלה הספרנית.

לא הייתה לאברך תשובה מיד מהו המקור לנוסח שלו ולכן השיב שיבדוק.

הוא עזב את הספריה, שב לביתו, פשפש ומצא שכך הוא הנוסח בסידור רעדלהיים, כמנהג יוצאי גרמניה.

הוא שלח את צילום האסמכתא לספרנית תוך שהוא מדגיש את המילים "שלא נכשל" בשלושה קווים שחורים ועבים...

נקפו שבועות וחודשים והמעשה נשכח ממנו לגמרי. אלא שלאחרונה קיבל האברך הזמנה לחתונה ונתמלא כולו תמיחה: אין הוא מכיר את החתן ולא את הכלה, לא את המשפחות ומה לו ולהזמנה זו?

הפך במעטפה שוב ושוב ופתאום נפל ממנה דף מקופל וזה תוכנו: "אני הספרנית בספריית... בעוונותי הרבים, נתחברתי עם גוי והחלטתי להינשא לו. כשברכת בספריה ברכת המזון בהתלהבות, זעזעת אותי והרגשתי נורא עם המעשה שאני עומדת לעשות. מספר ימים אחרי זה עמדתי לפגוש את הגוי אבל באותו יום הגיע המכתב ממך ובו המילים "שלא נכשל" מודגשות בשלושה קווים עבים. הקווים האלה שרפו את לבי והרגשתי קול בתוכי זועק על עצמי: "הרי את הולכת להיכשל עכשיו!"

עברתי מאבק איום, וברוך ה' ניצחתי: הרמתי אליו טלפון והודעתי לו על ניתוק מוחלט בקשרים בינינו. לאחר שיחת הטלפון נהיה לי קל והחלטתי תכף על חזרה בתשובה.

היום אני חרדית נאמנה, עומדת להינשא לבחור תורני, ירא שמיים ואני חבה לך את אושרי. אבקש אפוא שתשתתף בחתונתי..."